

KOSOVSKA OPOZICIJA NAPINJE MISICE

Author: [Tanja Matic](#)

Razvoj istinske opozicije na Kosovu mogao bi predstavljati snazan podsticaj slabasnoj demokratiji u pokrajini.

Clanovi najvece kosovske opozicione stranke Demokratske partije Kosova, PDK, spremni su da ucestvuju na medjunarodnom seminaru koji bi trebalo da im pomogne da razviju vestine kao sto je – kako se ponasati kao konstruktivna opozicija u parlamentu, saznaje IWPR.

Kurs koga su osmislili britanski eksperti na osnovu svog iskustva sa parlamentarnim modelom vladavine predstavlja samo deo sirih napora da se osnazi i ojaca kosovska opozicija koja je do sada bila prilicno slabasna.

Poslednja inicijativa pristize posle formiranja nove vlade na Kosovu, u cijem sastavu, za razliku od prethodne, nisu sve tri najvece etnicke albanske politicke stranke.

Analiticari smatraju da ce sama cinjenica da je makar jedna velika stranka izvan vlade koristiti kosovskoj politickoj sceni jer ce podstaci razvoj prave opozicije i time doprineti stvaranju pluralisticke klime na politickoj sceni.

Dzavit Haliti, clan predsednistva kosovske skupstine iz redova PDK, rekao je za IWPR da opozicija planira da inicira demokratsku borbu u parlamentu, kritikujuci vladu i insistirajuci na otvorenim skupstinskim raspravama.

"Necemo teziti konfrontaciji radi konfrontacije vec da bi zastitili interese gradjana i stavove onih koje zastupamo", kaze on. "Zelimo postizanje konsenzusa izmedju onih na vlasti i opozicije o velikim pitanjima, ali kada se radi o unutrasnjim pitanjima i radu vlade, mi cemo tu biti snazna demokratska opozicija – kao i bilo gde drugde".

Skeljzen Malici, poznati sociolog, kaze da stvaranje kredibilnije opozicije na Kosovu moze doprineti pojavi jasno definisanih politickih stranaka, sto ranije nije bio slucaj.

Do sada, kaze Malici, nije bilo vecih razlika izmedju programa razlicitih stranaka. "Sada ocekujem da se ove stranke jasnije politicki profilisu."

Opisujuci sta bi to znacilo u praksi, Malici je sugerisao da bi se PDK, na primer, mogla razvijati na tragu tipicne zapadne socijaldemokratske partije.

"Verujem da ce formirati neku vrstu vlade u senci i aktivnije pratiti greske nove kosovske vlade", dodao je on.

Kosovo je uzivalo ogranicenu samoupravu od kada je Misija Ujedinjenih nacija na Kosovu, UNMIK, 1999. godine preuzela kontrolu nad teritorijom posle povlacenja srpskih snaga.

Prvi parlamentarni izbori na Kosovu odigrali su se 2001. godine, posle kojih je nastala koaliciona vlada tri najveće stranke.

Vladu su činili Demokratski savez Kosova, LDK, Ibrahima Rugove, aktuelnog predsednika Kosova, i dve stranke koje su nastale od ostataka raspustene Oslobođilacke vojske Kosova, OVK.

To su bile PDK Hasima Tacija i Savez za budućnost Kosova, AAK, koju predvodi Ramus Haradinaj, aktuelni kosovski premijer.

Odluka tri stranke da podele vlast i važne položaje sustinski je značila da se tesko moglo reći da ozbiljna opozicija uopšte postoji.

Međutim, posle drugih parlamentarnih izbora na Kosovu u oktobru 2004. godine, LDK i AAK su formirale novu vladu, izostavljajući PDK koja je osvojila oko 29 odsto glasova.

Pored PDK, debitant na poslednjim parlamentarnim izborima – ORA (Vreme je), koju predvodi Veton Suroi, poznati novinar i izdavač – sa osvojenih sedam odsto glasova takodje se doprineti rastu jake opozicije na Kosovu.

Ako bi se ORA udružila sa PDK, zajednički opozicioni blok bi raspolagao sa skoro polovinom poslaničkih mandata u Skupštini Kosova.

Jetemir Balaj iz stranke ORA rekao je za IWPR da bi se njegova stranka rado prihvatila aktivne uloge u opozicionim redovima, pratila rad vlade i kreirala ad hoc saveze u parlamentu na osnovu zajedničkih ciljeva. "Udružicemo snage sa svakim u parlamentu ko se zalaze za iste ideje kao i mi", kaže Balaj, "mada ne mislim da ćemo praviti trajne koalicije sa bilo kojom partijom pojedinačno."

Skarlet Mekgvajer, britanski politički analitičar koji savetuje kosovske političare o odnosima s javnošću, kaže da je odsustvo prave opozicije ozbiljno sputavalo politički i društveni razvoj Kosova.

Postojanje opozicije je sastavni deo onoga što predstavlja sustinu demokratije, rekla je za IWPR.

"U koalicionim vladama bez opozicije nema alternativnih ideja i takve koalicije se često rukovode najmanjim zajedničkim imeniteljem", kaže ona.

Komentarisuci potencijalnu ulogu PDK i ORA, Mekgvajer dodaje: "Pretpostavljam da će predlozima prići konstruktivno, kao i da će prezentovati svoje alternativne opcije i pregovarati sa vladom ukoliko ih imaju."

Seren Jesen-Petersen, šef UNMIK-a, ukazao je na značaj stvaranja istinske opozicije kosovskoj vladi u svojoj novogodišnjoj čestitci stanovnicima pokrajine.

Posle skorasnjih izbora, on je primetio: "Imamo, po prvi put, novu vladu i opoziciju. Radim uistinu partnerski sa svima".

Malici je rekao da bi delotvornija opozicija podigla demokratsku svest kod ljudi i uvukla u politički proces

mnogobrojne kosovske Albance koji poslednji put nisu ni glasali.

To je vazno za polovinu izbornog tela koje je apstiniralo od glasanja na nedavnim parlamentarnim izborima, kaze on.

Anketa slucajnih prolaznika koju je sproveo IWPR na ulicama Pristine potvrđuje da je Malici na pravom tragu.

Dardan, star 32 godine, koji nije glasao na proslim izborima, kaze da je pojava prave opozicije u parlamentu pobudila njegovo interesovanje.

"Stvaranje opozicije je pobeda sama po sebi, a pogotovo cinjenica da sada imamo snaznu opoziciju", kaze on. Kosovski mediji mogu takodje ocekivati da ce imati koristi od nastanka kredibilne opozicije, kazu analiticari, jer ce sada biti u mogucnosti da prikazu rasprave u kojoj imate suprotstavljena misljenja politickih aktera pred javnoscu.

U isto vreme, oni se nadaju sticanju pristupa vecoj kolicini informacija o osetljivim temama kao sto je korupcija, jer se sada veruje da ce rivalske stranke omoguciti da neke informacije o njihovim politickim protivnicima procure do medija.

Altin Ahmeti, novinar specijalizovan za ekonomiju, kaze kako ocekuje od medija da sada efikasnije deluju kao cuvari interesa javnosti.

"Imacemo bolji i laksi uvid u vazne i poverljive dokumente, sada kada jedna od bivskih vladajucih stranaka vise nije na vlasti", kaze on. "Ocekuje, takodje, da ce vlada ubuduće biti obazrivija."

Tanja Matic je koordinator projekta IWPR-a u Beogradu. Istrazivanje za ovaj clanak sprovedeno je uz pomoc Omladinske inicijative za ljudska prava sa sedistem u Beogradu.

Location: [Africa](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kosovska-opozicija-napinje-misice>